

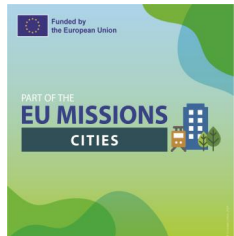
Україна на шляху до вуглецевої
нейтральності

«Роль планів сталої міської мобільності в місії ЄС «Кліматично нейтральні та розумні міста до 2030 року»»

Хмельницький | Гібридна зустріч | 24 квітня 2026

Мацей Пйотр Скулімовський

Вроцлавський університет науки і техніки

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

1. ВСТУП ТА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

2. ПОЛІТИЧНА ОСНОВА ТА СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

- 2.1. РАМКОВІ ПРОГРАМИ ЄС;
- 2.2. Місія ЄС КНРМ (кліматично нейтральні та розумні міста);
- 2.3. Концепція ПСММ (План сталої міської мобільності):
ІНСТРУМЕНТ ЗМІН.

3. УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- 3.1. СТОКГОЛЬМ;
- 3.2. ДУБЛІН;
- 3.3. ВРОЦЛАВ.

4. КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

1. ВСТУП ТА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

1. ВСТУП ТА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

СФЕРИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЕВОЛЮЦІЯ МІСІЇ МІСТ

РАМКОВІ ПРОГРАМИ ЄС (РП1 – РП9)

Місії ЄС: НОВА ЕРА ІННОВАЦІЙ

Місія ЄС:
Кліматично нейтральні та розумні міста

СТРУКТУРА ПСММ

Основні принципи ПСММ

ПСММ у контексті мережі TEN-T

Узгодження ПСММ з цілями місії

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МІСТ

UMS – Стокгольм

Транспортна стратегія району Великий Дублін

ПСММ для Вроцлава

1. ВСТУП ТА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

ЦІЛІ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

ОСНОВНА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ:

Аналіз планів сталої міської мобільності як каталізаторів зміни кліматичної нейтральності

КРИТЕРІЇ АНАЛІЗУ:

- Структура документа;
- Цілі та стратегічні пріоритети;
- Відповідність 8 принципів ПСММ;
- Інтеграція цілей кліматичної місії.

2. ПОЛІТИЧНА ОСНОВА ТА СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

2.1. Еволюція Рамкових Програм

РАМКОВІ ПРОГРАМИ ЄС ФП1 – ФП8

- **FP1 – FP7 (1984 – 2013)** розбудова Європейського дослідницького простору та транскордонне наукове співробітництво.
- **8-ма рамкова програма, Горизонт 2020 (2014-2020).**
  - Рекордний бюджет у 80 мільярдів євро
  - **Фокус** : вирішення суспільних проблем та лідерство в промисловості
  - **Віха** : впровадження плану сталої міської мобільності **ПСММ** як інструменту формування європейської мобільності

9-ТА РАМКОВА ПРОГРАМА – ГОРИЗОНТ ЄВРОПИ (2021 – 2027)

- Бюджет : 95,5 мільярдів євро.
- **Основна мета** : пом'якшення наслідків зміни клімату шляхом досягнення цілей сталого розвитку ООН.
- **Віха** : запровадження місій ЄС – високоефективні, вимірювані цілі, яких має бути досягнуто до 2030 року.

5 МІСІЙ ЄС:

- 1 адаптація до зміни клімату;
- 2 лікування раку;
- 3 відновлення океану і води;
- 4 **кліматично нейтральні та розумні міста;**
- 5 Угода щодо ґрунтів для Європи.

МІСІЯ КЛІМАТИЧНО НЕЙТРАЛЬНІ ТА РОЗУМНІ МІСТА (КНРМ)

ЦІЛІ МІСІЇ КНРМ

Міста-учасники місії, що прагнуть кліматичної нейтральності до 2030 року

Розробка ефективної трансформації клімату модель для впровадження в інших містах ЄС та досягти кліматичної нейтральності до 2050 року

Прямий засіб досягнення кліматичних змін мета нейтралітету європейської Союз до 2050 року

Проект U_CAN як спеціалізована структура місії CNSC для пілотних міст України

МІСТО-УЧАСНИК МІСІЇ

місто, яке добровільно приєдналося до місії та поставило перед собою амбітні, але досяжні кліматичні цілі до 2030 року

112 МІСТ

ПОПЕРЕЧНИЙ ПЕРЕРІЗ,
РІЗНОМАНІТНІСТЬ,
УМОВИ.

ІНСТРУМЕНТИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЦІЛІ МІСІЇ

Кліматичний міський контракт (КМК) – письмове та публічне зобов'язання муніципалітету щодо того, як він планує досягти кліматичної нейтральності

Місійний знак – сертифікат, що надається муніципалітетам за успішну розробку або початкове впровадження КМК

План сталої міської мобільності є частиною Контракту «Кліматичне місто», що інтегрує транспортну політику в узгоджений шлях нейтральності.

2.3. Концепція Плану сталої міської мобільності (ПСММ)

Що таке План сталої міської мобільності ?

Це стратегічний план, розроблений для задоволення потреб у мобільності людей та підприємств у містах та їх околицях для покращення якості життя.

Основний фокус ПСММ

Стале задоволення транспортних потреб мешканців та підприємств.

Орієнтація на функціональну міську територію – вихід за межі адміністративних кордонів.

ЦІЛІ

Зменшення викидів та шумового забруднення.

Збільшення частки громадського транспорту та активної мобільності.

Покращення безпеки та якості громадських просторів.

ПЛАН СТАЛОЇ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Формування громадської та транспортної інфраструктури.

Інтеграція пасажирських перевезень, логістики та інтелектуальні транспортні системи.

Пов'язування міської та регіональної мобільності.

2.3. Концепція ПСММ ПРИНЦИПИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ

Концепція ПСММ базується на 8 ПРИНЦИПАХ

Чіткі та вимірювані цілі;

довгострокове бачення та чіткий план
впровадження;

оцінка поточної та майбутньої діяльності;

комплексний розвиток усіх видів транспорту;

інтегрований підхід до пасажирської та вантажної
мобільності;

партисипативний підхід та міжінституційна
координація;

моніторинг, огляд та забезпечення якості;

відповідність європейським рекомендаціям.

ПСММ ТА МЕРЕЖА TEN-T

Обов'язкове прийняття Плану ПССМ до 2027 року
для міських вузлів мережі TEN-T;

Створення мультимодальних транспортних вузлів у
функціональних міських районах;

Розвиток міської логістики з нульовим рівнем викидів та
інтеграції вантажних і пасажирських перевезень.

ПСММ ТА МІСІЯ КНРМ

Міська мобільність як критична сфера трансформації
– вирішення 20% визначених бар'єрів кліматичної
нейтральності;

Основний документ для Контрактів кліматичних
міст, оцінений Європейською Комісією;

Перевіреним, комплексним інструментом для
ефективного скорочення викидів.

3. УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

3. УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ АНАЛІЗ

МЕТОДОЛОГІЯ ВИБОРУ МІСТА

Статус міста місії: активна участь у місії ЄС CNSC

Доступність документів: Стратегічні документи доступні англійською або польською мовами

Порівняльність : Подібні розміри населення та міська динаміка

Місто:	Стокгольм	Дублін	Вроцлав
НАЗВА СТРАТЕГІЇ	СТРАТЕГІЯ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ	ТРАНСПОРТНА СТРАТЕГІЯ GDA	ПЛАН СТАЛОЇ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ
НАСЕЛЕННЯ МІСТА	984 000	592 000	893 000
НАСЕЛЕННЯ	2 400 000	1 500 000	1 200 000

ПОРІВНЯЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ

- 1 **Структура та обсяг:** Аналіз структури документа та тематичних областей.
- 2 **Цілі та пріоритети :** Визначення основних напрямків політики міської мобільності.
- 3 **Принципи ПССМ :** Оцінка на основі 8 основних принципів.
- 4 **Узгодженість місії :** Оцінка відповідності цілям CNSC (орієнтація на кліматичну нейтральність).

3.1 УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СТОКГОЛЬМІ

ТЕМАТИЧНИЙ ОХОПЛЕННЯ

Контекст: Управління динамічним зростанням населення.

Ефективність використання простору: пріоритет громадського транспорту та мікромобільності.

Яскраві вулиці: перетворення доріг на привабливі, багатофункціональні громадські простори.

4 ЦІЛІ ПЛАНУВАННЯ

A – Місткість: Перевезення більшої кількості людей, а не збільшення кількості автомобілів.

B – Доступність : Безперешкодне та інклюзивність міста. →

C – Привабливість : Високоякісне міське середовище.

D – Сталий розвиток :
Довгострокова екологічна стійкість.

СТРУКТУРА ТА ОСНОВИ ЦІЛЕЙ ПЛАНУВАННЯ

Вступ до ЦІЛЕЙ ПЛАНУВАННЯ

узгодженість із загальними цілями;

структура доступності;

сценарії, засновані на доказах.

УСІ ОПЕРАЦІЙНІ ПІДЦІЛІ ОБМЕЖЕНІ 2030 РОКОМ →

4 ОПЕРАЦІЙНІ ПІДЦІЛІ

B1 – Надійність громадського транспорту.

B2 – Середня швидкість громадського транспорту в центрі міста: 20 км/год.

B3 – Попит на паркувальні місця в центрі міста нижче 85% заповнюваності. →

B4 – Підвищення задоволеності учасників дорожнього руху.

ОБЛІКОВИЙ ЗАПИС ПІДЦІЛІ

Правило 85% : управління попитом, щоб забезпечити постійну доступність паркувальних місць, але ніколи їх не було повністю заповнено.

Відновлення вулиць : Пріоритет паркування поза вулицею для забезпечення жвавості та доступності громадських місць для всіх.

3.2 УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДУБЛІНІ

ТЕМАТИЧНИЙ ОХОПЛЕННЯ

Контекст: Висока залежність мешканців та пасажирів від автомобілів.

Соціальна згуртованість: підвищення якості життя завдяки безпечному та інтегрованому транспорту.

Сталий розвиток : Декарбонізація міської системи за допомогою сталих видів транспорту.

40 ОПЕРАТИВНИХ ЦІЛЕЙ

1. Покращення природного та забудованого середовища;
2. Зміцнення соціальної згуртованості та якості життя;
3. Підтримка сталої економіки;
4. Забезпечення інклюзивної транспортної системи. →

СТРУКТУРА ТА ОСНОВИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ЦІЛІ

Ціль 4 – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

« Забезпечити високоякісну, справедливу та доступну транспортну систему, яка задовольняє потреби всіх членів суспільства » .

ВІДОБРАЖЕННЯ ПОВ'ЯЗАНИХ РІШЕНЬ

9.11.5. ІНФРАСТРУКТУРА ДОСТУПНОСТІ

Стандарт універсального дизайну : 100% доступний автопарк та інфраструктура – ліфти, пандуси, транспортні засоби з низькою підлогою.

ТРАНСПОРТУВАННЯ ПІЗНО ВНОЧІ

Цілодобов зв'язок: розширення нічних послуг для підтримки працівників, що працюють позмінно, та нічної економіки.

3.9 ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ТА РІВНОСТІ

Доступність : Структури низьких тарифів для запобігання соціальній ізоляції малозабезпечених сімей.

3.3 УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВРОЦЛАВІ

ТЕМАТИЧНИЙ ОХОПЛЕННЯ

Контекст: Діагностика умов мобільності у Вроцлаві як основа для майбутніх сценаріїв.

Участь : активна участь громадськості в процесі планування.

Сталий розвиток : перехід від планування, орієнтованого на автомобілі, до мобільності, орієнтованої на людей.

9 КЛЮЧОВИХ ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМКІВ

0.1 – Просторово скоординоване місто;

0.2 – Місто швидкої мобільності;

0.3 – Добре організований міський простір; →

0.4 – Безпечна мобільність;

0.5 – Інтегровані системи;

0.6 – Комфортна подорож;

0.7 – Екологічно чисте місто;

0.8 – Ефективне управління;

0.9 – Усвідомлені користувачі.

СТРУКТУРА ТА ОСНОВИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ЦІЛІ

ВСТУП

Мета полягає у створенні доступного та добре організованого міського простору, пріоритезуючи:

ПІШОХОДІВ;

ВЕЛОСИПЕДИСТІВ;

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ.

СТРУКТУРА ОБЛАСТІ:

3. Область

3.1. Детальна мета

3.1.1. Оперативна мета

3.3. Організація паркування в міському просторі

3.3.1. Громадський простір – регулювання паркування.
3.3.2. Внутрішні двори – покращена соціальна взаємодія.

Фактор : реорганізація вулиць.
Параметр : довжина (км).
Значення : щорічне збільшення.

3.4. Розширення зони платного паркування

3.4.1. Критичні зони – розширення зон платного паркування.
3.4.2. Зони паркування – моніторинг зайнятості.

Фактор: кількість платних місць.
Параметр : число.
Значення : щорічне зменшення.

3.4 УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОРІВНЯННЯ

ПОРІВНЯННЯ ЦІЛЕЙ МІСІЇ КНРМ ТА ЦІЛЕЙ ПСММ

ПЛАН МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ СТОКГОЛЬМА

17% скорочення викидів від транспорту
в порівнянні між 1990 та 2021 роками.

Зменшення викидів від транспорту на 25%
заплановано на період з 2021 по 2030 рік.

МЕТА ДОСЯГНЕННЯ «КЛІМАТИЧНО
ПОЗИТИВНОГО» СТАТУСУ ДО 2030 РОКУ.

ТРАНСПОРТНА СТРАТЕГІЯ РАЙОНУ ВЕЛИКОГО ДУБЛІНА

Планове скорочення викидів від
транспорту (базовий показник: 2018):

50% до 2030 року;
68,75% до 2042 року

ВРОЦЛАВСЬКИЙ СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПЛАН МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ

Сприяння сталому розвитку.

План щодо зменшення автомобільного руху
на користь громадського транспорту.

Відсутність чітко визначених та
вимірюваних кліматичних цілей.

3.4 УРОКИ, ВИНЕСЕНІ З ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОРІВНЯННЯ

ПОРІВНЯННЯ СТРУКТУРИ ПССМ

	МОБІЛЬНОСТІ СТОКГОЛЬМА	СТРАТЕГІЯ РАЙОНУ ВЕЛИКОГО ДУБЛІНА	ВРОЦЛАВСЬКИЙ СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПЛАН МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ
ЧІТКІСТЬ МЕТОДУ	БАЗОВИЙ / Розширений / ПОКРАЩЕННИЙ	БАЗОВИЙ / Покращений / Розширений	БАЗОВИЙ / РОЗШИРЕНИЙ / Розширений
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДАНИХ ТА ЦІЛЕЙ	БАЗОВИЙ / РОЗШИРЕНИЙ / Розширений	БАЗОВИЙ / РОЗШИРЕНИЙ / Розширений	БАЗОВИЙ / Розширений / ПОКРАЩЕННИЙ
ДОВЖИНА ТА ЧІТКІСТЬ ДОКУМЕНТА	БАЗОВИЙ / Розширений / ПОКРАЩЕННИЙ	БАЗОВИЙ / Покращений / Розширений	БАЗОВИЙ / Покращений / Розширений
ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ	БАЗОВИЙ / Розширений / ПОКРАЩЕННИЙ	БАЗОВИЙ / Покращений / Розширений	БАЗОВИЙ / РОЗШИРЕНИЙ / Розширений

4. ЗАКЛЮЧНІ ВИСНОВКИ

ЗАКЛЮЧНІ ВИСНОВКИ

ВИ МОЖЕТЕ ПССМ ВАШОГО МІСТА

Перевірений інструмент політики, узгоджений з місією КНРМ та сформований двома десятиліттями європейської практики.

НЕМАЄ КЛІМАТИЧНОЇ НЕЙТРАЛЬНОСТІ БЕЗ РОЗУМНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

Вирішуючи 25% кліматичних бар'єрів, ПССМ мають найбільший потенціал для успішного переходу.

ЯСНІСТЬ ПОНАД СКЛАДНІСТЬ

Доступність документа така ж важлива, як і сам контент. План має бути читабельним, щоб його можна було реалізувати та зрозуміти.

ЦІЛІ, ЩО БАЗУЮТЬСЯ НА ДАНИХ ТА ОБМЕЖЕНІ В ЧАСІ

Що вимірюється, те й виконується. Успіх залежить від суворих ключових показників ефективності (KPI) та суворих термінів моніторингу.

CAN

Фінансується в рамках конкурсу HORIZON-MISS-2023-CIT-02, GA 101148374. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи CINEA. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

**Funded by
the European Union**

Дякую за увагу!

CAN